

GETTY

¿L'ecoterrorisme pot salvar l'Amazones?

Arriba la traducció d'«El zoo del Mengele», un «thriller» amb mig milió d'exemplars venuts, escollit com la millor novel·la noruega dels últims cent anys. El llibre, de Gert Nygardshaug, ha estat publicat per Cossetània i Capitán Swing

◆◆◆◆◆ Núria Juanico Llumà

L'amença fa anys que ressona: la selva amazònica, considerada el pulmó del planeta, està condemnada a l'extinció. La desforestació reiterada, accelerada des que Jair Bolsonaro va assumir la presidència del Brasil, fa que l'Amazònia tingui els dies comptats si tot segueix igual. L'escriptor noruec Gert Nygardshaug (Tysnet, 1946) ja va fer saltar l'alarma el 1989 amb la novel·la *El zoo del Mengele*, de la qual se'n van vendre més de 500.000 exemplars i va ser considerada la millor obra noruega dels últims 100 anys pel Festival Internacional de Literatura de Lillehammer el 2007. Però, fins ara, el llibre no havia estat traduït ni al català ni al castellà. La novel·la és un *thriller* sobre l'emergència ecològica que arriba a les llibreries de la mà de Cossetània (en l'edició en català) i Capitán Swing (en castellà).

“En comptes de millorar la situació, els últims 30 anys tot ha empitjorat. Amb les bogeries de Bolsonaro, parts enormes de la selva estan desapareixent. Sobretot una part anomenada Pantanal, que és un espai únic per a la biodiversitat amb milers

d'espècies”, lamenta Nygardshaug ara. La primera vegada que va trepitjar l'Amazònia, l'escriptor ho va fer per encàrrec del diari on treballava, que va demanar-li de fer un article sobre la mort del sindicalista brasiler Chico Mendes. “Vaig decidir quedar-m'hi una temporada i després hi vaig anar tornant. Sempre m'han fascinat la selva i les històries d'exploradors com Henry Bates i Francisco de Orellana”, explica Nygardshaug.

Convençut que per remoure consciències cal portar els lectors al límit, l'autor planteja una distopia protagonitzada per en Mino, l'últim supervivent d'un poble de la selva després que cercadors de petroli n'assassinin els habitants per poder estendre la seva activitat. La tragèdia marcarà la vida del noi, que decidirà muntar un grup ecoterrorista per atacar les multinacionals i matar els empresaris i els polítics que s'enriqueixen amb els crims mediambientals.

Imperialisme mediambiental

“El món era un cos sense cap. Hi havia dos milers de milions de persones que sobreviven”, pensa en Mino per justificar les seves accions. El lí-

EL ZOO DEL MENGELE
GERT NYGARDSHAUG
COSSETÀNIA / CAPITÁN SWING
TRAD. AINA OLIVÉ BUSQUETS
400 PÀG. / 23,95 €

der del grup desenvolupa una sèrie d'habilitats que el fan únic a l'hora de combatre, sense cap mena d'escrúpols, l'imperialisme mediambiental a l'Amèrica Llatina. En aquesta lluita l'acompanyaran tres amics amb els quals ho comparteix tot i recupera la confiança cap als altres, malgrat el desencís absolut que sent per l'espècie humana. “Alhora d'escriure volia fer-ho a través de la veu d'ell, que és l'heroi. Això m'ha portat a veure el món a través dels ulls d'algú a qui han massacrat tots els seus amics i la seva família”, diu Nygardshaug.

A partir de les aventures dels quatre amics per salvar el món, el llibre dispara un interrogant rere un altre sobre l'empremta ecològica que la humanitat està provocant. ¿La violència és acceptable si així s'evita la desforestació de la selva? Com es pot acabar amb la impunitat dels crims mediambientals? ¿El terrorisme és la solució? “No podem pensar en acabar amb el terrorisme si no ataquem les raons que el provoquen. És evident que entre el terrorisme del Minos i el d'Estat Islàmic hi ha una gran diferència, però ens hauríem de preguntar: qui ha

creat el terror islàmic creixent? Potser el món occidental n'és el responsable”, reflexiona l'escriptor.

Un precedent entre els nazis

La novel·la pren el nom de l'oficial nazi Josef Mengele, que somniava convertir tota l'Amèrica Llatina en un jardí zoològic privat. Una idea que, segons Nygardshaug, no està tan lluny de la situació actual del continent. “Necessitem una revolta profunda amb figures com la de l'activista climàtica Greta Thunberg. Com més fortes i àmplies siguin les rebel·lions, més gran serà l'oportunitat d'aconseguir algun canvi per part dels polítics”, afirma l'autor. Amb *El zoo del Mengele*, Nygardshaug va formar part de la creació d'un nou gènere, el dels *thrillers* ecològics, que des d'aleshores ha anat creixent. L'escriptor també es va avançar al coronavirus: el 2011 va publicar *Chimera*, en què imaginava un virus que atacava la humanitat davant l'excés de població. “A mesura que anem destruint la natura, la pressió sobre la flora i la fauna salvatge va creixent. Algunes reaccions i conseqüències són inevitables”, rebla Nygardshaug. ◆◆